

VEĽKÁ NOC

„... nemal podoby ani krásy; videli sme ho, ale nebolo na ňom vidie toho, pre obysme ho boli bývali žiadostiví. Opovrhnutý bol a opustený od ľudí, muž bolesti, a oboznámený s nemocou, a jako ten, pred ktorým skrývajú tvár, opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili,„

(Iz.53.2-3)

Tieto verše o Mesiášovi, Bohom zoslanom Spasiteľovi, sme po uli a ítali ve akrát. Ale zamysleli sme sa aspo raz nad tým, o sa vtedy, v tú najslávnejšiu Ve kú noc vlastne udialo?

Názov Ve ká noc

Pôvodná Ve ká noc sa v „kres anstve“ oslavovala ako Sviatok sviatkov (sollemnitas sollemnitatum), a to spolu so židovským Pesachom v 14.-15. de mesiaca Nisan. Ako však rástol medzi „kres anmi“ antisemitizmus, zákonite muselo dôjsť k oddeleniu týchto dvoch sviatkov. Z toho dôvodu bol vypracovaný

dômyselný systém vypo ítavania dátumu Ve kej noci, aby sa v žiadnom prípade nemohlo stať, že by bol Pesach a Ve ká noc oslavovaná v ten istý de .

V germánskych krajinách (Nemecko Ostern, anglofónne krajiny Easter) mali názov jednoznačne odvodený od germánskej bohyně Eostre alebo zo starogermánskeho názvu mesiaca apríl Eostremonat.

Niektoré národy a kultúry názov sviatku viac-menej odvádzajú od starozákonného sviatku Pesach. Latinina - Festa Paschalia, gré tina a ruština Pascha, dánina Paaske,

holandina Pasen, dokonca esperanto Pasko, fínina Pääsiäinen, francúzština Pâques, indonézina Paskah, talianina Pasqua, dolná nemina Paisken, nórina Paske, portugalina Páscoa, rumunina Pa ti, španielina Pascua, švédina Pask, waleština Pasg.

Potom nasledujú názvy odvolávajúce sa na ve kú udalosť po as noci Ve kú noc i Vzkriesenie Krista z mŕtvych, napr. bulharina Velikden (doslova: Ve ký de), eština Velikonoce (doslova: ve kono né obdobie), po ština Wielkanoc (doslova: Ve ká noc), slovenina Ve ká noc, srbina

Uskrs alebo Vaskrs (doslova: Vzkriesenie), ínština (Fu-huo-jie; doslova Oslava Vzkriesenia) i japon ina (Fukkatsu-sai; doslova Oslava Vzkriesenia).

Extra zostali Ma ari, ktorí s názvom Húsvét oslavujú to, že po 40-d ovom poste môžu kone ne jes mäso.

Morena

Pri výpo te všetkých nebiblických zvykov sa nemôžeme nezmieni o najmagickjšom staroslovanskom rituálnom úkone, ktorý sa zachoval ešte z predkres anských pohanských ias a dodnes sa teší ve kej ob ube vynášania Moreny.

E t y m o l ó g i a p o m e n o v a n i a "Morena" (Morana, Marena, Marmuriena, Marmariena, Barborena) je zhodná s o s m r t k o u (staroslovanská bohy a noci, zimy a smrti, chorób, rôznych neuhov prízna ných pre chladné obdobie) a odvodzuje sa od kore a mar-, mor- (smr), alebo Marzana, ktorá bola bohy ou úrody zodpovedajúca gréckej Ceres.

Bohy a Morena pod a staroslovanskej mytológie zabíja udí berie im život ako pro ajšok bohov Peruna a Dajboga, ktorí dávajú život, resp. rast. u om sa as od asu zjavovala, plakala, prechádzala sa po dedinách a lúkach. Postava, ktorá by mohla najlepšie zodpoveda bohyni smrti, je baba Jaga ježibaba. Meno Jaga i Ježi (staroslov. j dza a rus. jaga,

slov. ježi) je zrejme odvodené od džü (užovka, had) a baba vyjadruje príbuzenský vz ah, teda akási pramatka hadov i matka drakov.

Podstatou tohto obradu bolo symbolické vynesenie zimy z obce, ím sa mal umožni príchod jari.

Ako v iných ro níckych kultúrach aj u Slovanov pôvodne obetovali vybraných mladých mužov, i ženy. Táto najhodnotnejšia obeta božstvám vegetácie a plodnosti mala získa ich priaze . V priebehu vývoja boli udia nahradení imitáciou. Vynášanie Moreny (14 dní pred Ve kou nocou) malo zabezpe i definitívny odchod zimy a vítanie jari, vypudenie negatívnych síl z chotára, vráti požehnanie vegetácie, fyzickú silu zeme, dosiahnu znovuoživenie prírody. Miesta, cez ktoré figurínu preniesli, boli vnímané tak, že teraz sú už odzla o istené.

Prvýkrát sa spomína vynášanie Moreny v 14. storo í. Archívne pramene zo 16. storo ía uvádzajú, že na nede u Laetare (Štvrtá pôstna nede a) v niektorých gemerských obciach obetujú smr , o je najstarší doklad o tomto zvyku z územia Slovenska. Neskôr prechádza do rúk mládeže, najmä diev at, až nakoniec v 20. storo í kon í v rukách detí. V každom prípade je to obdobie prelomu zimy a jej protipólu leta.

No a samozrejme, pre o by sa tieto dve udalosti nespojili? Ke pohania vyhá ali smr a Ježiš nad smr ou zví azil práve na Ve kú noc, ktorá bola na jar, pre o by sa vynášanie Moreny nemohlo teši o b u b e v „kres anskom národe“?! No asi pre o? Odpove je ve mi jednoduchá, ke si uvedomíme, že v prvom rade sme kres ania, ktorí žijú Božím Slovom a až potom sme Slovania,

Európania at . Ke si uvedomíme, že pre kres ana je jedinou platnou autoritou Božie Slovo, ktoré sa zjavilo medzi nami v osobe Ježiša Krista (Ján1.1-5) a prinieslo nám zmierenie s jediným Bohom, Stvorite om, Spasite om a Tešite om, nebude pre nás problém odvrhnú folklór, zvyky, tradície a oby aje, ktoré spôsobili a na alej pôsobia nám, ako aj celému národu kliatbu a prija radu najpokornejšieho služobníka Božieho (4.M.12.3) Mojžiša inšpirovanú Duchom Svätým:

„Ke vyplieni Hospodin, tvoj Bôh, od tvojej tvári národy, ku

ktorým ideš, aby si ich zaujal do dedi stva, a ke ich zaujmeš do dedi stva a budeš býva v ich zemi, vystríhaj sa, aby si neuviazol do osídla a tak neodíšiel za nimi, ke budú vyhladení od tvojej tvári, a aby si sa nepýtal po ich bohoch povediac: Ako slúžily tieto národy svojim bohom? A budem tak robi i ja. Neu iníš tak Hospodinovi, svojmu Bohu, lebo všetko, o je ohavnos ou Hospodinovi, oho on nenávidí, robili svojim bohom, lebo ešte len aj svojich synov aj svoje dcéry pálili oh om svojim bohom. Každé slovo, ktoré vám ja prikazujem, to budete ostriha , aby ste ho inili; nepridáš k nemu ni oho ani neodnímeš od neho."

(5.M.12.29-32)

Skuto ná Ve ká noc

Skuto ný význam Ve kej noci pochopíme len vtedy, ke sa pozrieme do Božieho Slova a necháme sa vies Duchom Svätým, aby On nám odkryl pravdu a priniesol svetlo. Až po poh ade do Božieho slova zistíme, že Ve ká noc sa objavuje už v 2. knihe Mojžišovej, kde Boh nariadil Izraelu Slávnos baránka, po ktorej urobil jeden z najvä ších divov vyslobodenie svojho udu spod otroctva. Problémom udí je, že odde ujú Pesach od Ve kej noci, nazývajú Pesach „Židovskou Ve kou nocou", odde ujúc Starý Zákon od Nového. Ježiš povedal, že neprišiel zruši zákon, ale ho naplni (Mt.5.17) predstavi u om pôvodný Boží plán a dokona to, o bolo za até.

Už Starý zákon, ktorý je však len tó ou budúcich vecí, poukazoval na to, že raz, v plnosti asu Boh zošle Mesiáša, ktorý raz navždy zú tuje s hriechom. Prvýkrát na to poukázal už v protoevanjeliu, bezprostredne po tom, ako Ho Adam s Evou zradili a On im napriek tomu dal zas úbenie, že

pôvodcovi hriechu satanovi semeno pošle z Evy rozdrť hlavu (1.M.3.15). Na prikrytie (dôsledkov) hriechu loveka Boh už v 21. verši obetoval prvé zviera. Druhý syn Adama a Evy Ábel ukázal, že Bohu je príjemná dobrovo ná, radostná obe a nie trudný, neurotický, z posledných síl vyrobený produkt udskeho umu, i práca rúk loveka, náboženstvo skutkov, vyhotovenie nejakej modly. V Abrahámovej obeti ukázal, že vrch Morija je miestom, ktoré si Boh vyvolil na to, aby bola prinesená obe za hriech loveka. A ukázal aj to, že za hriechy

chrbte... A takto by sme mohli pokra ova a otvára každú jednu stránku Biblie a vždy nanovo objavova to, že Biblia je cesta ukazujúca cestu spásy a odpustenia hriechov loveka, len tú cestu treba vidie .

Až ke pochopíme toto, budeme vidie , že Ve ká noc je ve kou preto, lebo ve ký Boh zasahuje a robí ve ké zázraky pre teba. Ve za jednu noc, jeden okamih je schopný zmeni a, zmeni tvoju charakterovú vlastnos , oslobodí a. Vtedy, ke z udskeho h adiska (Izrael v Egypte ani len nedúfal, že by sa z

loveka nepošle anjela, ale to najvä znejšie o má svojho Syna, ktorý si drevo ponesie na vlastnom

udskeho h adiska mohlo ich otroctvo skon i) neexistuje východisko, Boh zasahuje a

vytrhuje a z alkoholizmu, narkománie..., a pôsobí ti ve k é spasenie. Tvojou osobnou Ve kou nocou je noc, ke Boh zasahuje do tvojho života, aby ukon il moc noci v tvojom živote, aby konkrétne pre teba mohol nasta de spasenia. Ve k á noc je pre teba novým za iatkom. Boh sa rozhodol zmeni tvoj kalendár (2.M.12.2), tvoj doterajší život, miesto otroctva nastáva sloboda.

Ako som však spomenul, pred Ve kou nocou sa musí nie o udia musíš drža Slávnos baránka. V Starom zákone tesne predtým, ako anjel prešiel stredom Egypta, bola uložená povinnos oslávi slávnos baránka (5.M.16.kap.). Ke nedržíš Slávnos , ak neprijmeš zmierenie s Bohom skrze Baránka Božieho Ježiša Krista, nemôže prís pre teba Pesach (ušetrujúce) presko enie Hospodinovo. Ke si však prijal Ježiša Krista, jediného Bohom zoslaného Baránka, ktorý sníma hriech sveta (Ján1.29), vedz, že Jeho obe je ve k á a dosta ujúca.

alšia otázka, na ktorú treba odpoveda , je: „Kto zabil Ježiša Krista“ Odpove je jednoduchá TY, ja, každý hriešnik, pretože Ho zabili hriechy každého z nás. Ak sa však Židia chcú z tohto vyzu , robia to na vlastnú skazu. Totiž, ke prijmu túto obe , budú tým požehnaní. (A majúc na pozor budete ho opatrova až do štrnásteho d a tohoto mesiaca, a zabije ho celé shromaždenie obce Izraelovej medzi oboma asmi ve ernými. 2.M.12.6). Boh ur il to, že sa Mesiáš má narodi a pôsobí v Izraeli. Ale taktiež ur il aj to, že Ho neprijme a zabije vlastný ud. Tesne pred polnocou však Izrael prijme svojho Mesiáša Krista Ježiša Nazaretského.

Význam Slávnosti Baránka

„Vtedy svolal Mojžiš všetkých starších Izraelových a povedal im: I te a vezmite si dobyt a z drobného stáda po svojich e adiach a zabite obe pesachu, baránka. A vezmete viazani ku yzopu a zamo íte do krvi, ktorá bude v medenici a dotknete sa horného prahu a oboch strán podvojí krvou, ktorá bude v medenici, a vy nikto nevyjdete zo dverí svojho domu až do rána.“

(2.M.12.21-22)

Ke si Ho prijal, môžeš prís a potrie si srdce Jeho krvou. Teraz je noc a ráno nastáva východom rannej hviezdy. Po noci nastáva nový de de súdu. Ježiš druhýkrát nepríde ako Baránok, ale ako sudca, ktorý bude železným prútom pás národy. Príde a prejde egyptskou zemou. Ozna ení krvou zostanú v Kristovi a Kristus v nich tých prekro í. Boh ti dnes vraví: „ty veríš, ty potrieš.“ Nekri k Pánovi, On už dokonal svoju službu, teraz je rad na tebe. Zober Jeho krv a pokrop si ou svoje srdce a budeš zachránený.

„Ame , ame vám hovorím, že ten, kto uje moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má ve ný život a neprijde na súd, ale prešiel zo smrti do života.“ (Ján 5.24)

Tento verš platí pre jedno jediné, pretože Ježiš vylial svoju krv. Ne uduj sa však tomu, že túto radostnú zves nebude chcie po u každý. Ke Mária Magdaléna prišla k u enikom a povedala im, že sa stretla s Ježišom, ich reakcie boli asi takéto: „Mária, si pre ažená, vystresovaná, neurotizovaná, precitlivená, radikálna, fanatická, nenormálna...“ Je normálne, že tí, ktorí sa osobne nestretli so vzkrieseným Ježišom Kristom, akurát vedia, že žil, že bol dobrý, že uzdravoval, kriesil, žehnal..., tí budú na teba, ak im povieš, že „áno, stretol som sa so skuto ným Ježišom Kristom a On sa stal mojím Spasite om“, pozerá ako na blázna.

Boh nejedná s hriešnikom, presne ako ty nežiješ s komárom v takom istom obecenstve, ako by si žil s lovekom. Komár príde a štipne a, nedá sa s ním uzavrie zmluva, pakt o neúto ení. Pre neho je normálne prís a cica z teba krv to je jeho spôsob života, je to pre neho normálne. Presne tak je normálne aj pre hriešnika hreši . A práve toto prišiel Ježiš zmeni . Toto je skuto ný význam Ve kej noci!!!

Róbert Vysocký

Zdroj: Internet, Ralph Edward Woodrow BABYLON MYSTERY RELIGION 1966

